

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1988/2
KARAR NO : 1988/3

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu kabul edilse dahi 1401 sayılı Kanunun 13/a,b maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suça ait davanın adlî yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Tck. 448. md.
6136 s.k. 13. md.

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanık : Davut Köse

O L A Y : Sanığın 3.2.1980 tarihinde, siyasal görüş ayrılığı nedeniyle mağdur Selahattin Özişi, ruhsatsız tabancası ile ateş edip yaralayarak öldürmeye teşebbüs ettiği ileri sürülerek, TCK.nun 448. ve 6136 sayılı Kanununun 13/1. maddeleri ile tecziye edilmek üzere, İnegöl Sorgu Hakimliğince 27.11.1981 gününde, 1980/10-1981/15 sayı ile; hakkında son tahkikatın açılmasına karar verilmiştir.

Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi; 9.5.1983 gününde, esas 1981/276, karar 1983/82 sayı ile; Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 26.4.1983 gün, 1983/284 sayılı yazısında sanık hakkında silahlı çete teşkil etmek ve 6136 sayılı Kanuna muhalefet suçlarından ötürü Askerî Savcılıkça dava açıldığı ve irtibat nedeniyle bu davanın da askerî mahkemece görülmesinin yerinde olacağı belirtildiğinden bahisle görevsizlik kararı vermiştir.

Dosya, Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin 1983/147 esas sayısına kaydedilmiş ve 29.6.1983 tarihinde aynı mahkemenin 1981/782 esas sayılı davası ile birleştirilmiştir. Bilahare bu mahkemenin lağv edilmesi üzerine dosyanın intikal ettiği İstanbul Sıkıyönetim 2 Nolu Askerî Mahkemesi; 24.12.1986 gününde, 1986/214-253 sayı ile; 39 sanık hakkında ayrı ayrı açılıp birleştirilen davada sanıklardan kimisinin mahkûmiyetine, kimisinin beraatine ve ezcümle sanık Davut Köse'nin, Askerî Yargıtay Bozma ilâmına uyulmak suretiyle THKP-C Kurtuluş üyesi olmak suçundan beraatine ve davamız konusunu teşkil eden yaralama eyleminden ötürü de örgütsel amaçla işlendiği anlaşılamadığından görevsizliğe karar vermiştir.

Dosya tekrar kendisine intikal eden Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi; 19.12.1987 gününde, 1987/258-196 sayı ile; olumsuz görev uyuşmazlığının çözülmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş ve dosya, Bursa C. Savcılığının 25.12.1987 gün, 1981/6491 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Selahattin Metin'in Başkanlığında, Mebrure Gözdemir, Uğur Tönük, Uzel Kızılkılıç, Yavuz T. Özgen, Ersin Eserol ve Nursafa Pandar'ın katılmaları ile yaptığı 1.2.1988 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yar-

dımcı Bilgin Töre'nin adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere sanık Davut Köse'ye atılı öldürmeye teşebbüs ve ruhsatsız silah taşımak suçları Bursa ilini de kapsamına alarak tüm yurttaki 12.9.1980 günü ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 3.2.1980 tarihinde işlenmiştir. Bu nedenle sıkıyönetim ilânından önce işlenen suçlardan hangilerinin sıkıyönetim mahkemelerinin görevine girdiğini belirten 1402 sayılı Kanununun 13. maddesi kapsamına atılı suçun, girip girmediğinin tesbiti gerekir.

Hernekadar sorgu hakimliği kararında, suçun siyasal görüş ayrılığından kaynaklandığı ileri sürülmüş ise de, incelenen dosya içeriğinden suçun işleniş nedeninin kesin olarak tesbit edilmemesi, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğunun saptanamaması nedeniyle bu suça ait davanın adli yargı yerinde görülmesi, tabii yargı yeri ilkesi yönünden zorunlu bulunmuştur.

Öte yandan bir an için suçun siyasal görüş ayrılığından kaynaklandığının kabulü halinde dahi, 1402 sayılı Kanununun 13/a. maddesindeki üç aylık süre dışında işlenmiş olmasına ve sanığın sıkıyönetim askerî mahkemesince, yasa dışı örgüt üyesi olma suçundan ötürü beraat ettiği anlaşılmasına ve böylece sıkıyönetim askerî mahkemesinin elkoyduğu herhangi bir suçta genel ve ortak amaç içerisinde organik ve örgütsel bağlantılı olarak işlendiği hakkında somut bir kanıt bulunmasına göre anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulu da gerçekleşmediği cihetle, davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 9.5.1983 günlü, esas 1981/276, karar 1983/82 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 1.2.1988 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selahattin Metin

Üye
Mebrure Gözdemir

Üye
Uğur Tönük

Üye
Uzel Kızılkılıç

Üye
Yavuz T. Özgen

Üye
Ersin Eserol

Üye
Nursafa Pandar